

Patryk Zieliński

magister nauk prawnych, Wydział Prawa i Nauk Społecznych,
Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach,
adwokat w Świętokrzyskiej Izbie Adwokackiej w Kielcach
ORCID: 0000-0003-4473-4658

Korupcja w sektorze publicznym jako hamulec na drodze państwa do dobrobytu

Słowa kluczowe: *corruption, venality, bribery, public sector, welfare state*

1. Wprowadzenie

Artykuł prezentuje temat związany z problemem korupcji, w szczególności w najgroźniejszym jej obszarze dla struktur państwowych, tj. sprzedajności urzędniczej. Podjęto próbę zestawienia zagadnienia w porządku prawnym zarówno polskim, jak i tym o zasięgu międzynarodowym. W pracy zostały wskazane kluczowe elementy składające się na zachowania korupcyjne. Zaprezentowano również różne perspektywy związane z korupcją dotyczące jej ujęcia w obszarach prawnokarnym oraz społecznym. Jednocześnie poddano analizie kluczowe założenia radzenia sobie z tym problemem, a także dokonano przeglądu przepisów oraz możliwości udoskonalenia kwestii legislacyjnych i prewencyjnych. Przedstawiona analiza skupia się w szczególności na postrzeganiu korupcji jako zachowania szkodliwego dla prawidłowego funkcjonowania i rozwijania się państwa.

W artykule posłużono się metodą dogmatyczno-prawną oraz analizą dokumentów¹. Dało to możliwość do przeprowadzenia analizy treści prawnych oraz pozwoliło na zachowanie ich prawidłowej interpretacji. Zgodnie z poglądem Franciszka Longchampsa powinno zważać się na fakt, że poruszanie się w obszarze dogmatyki przedstawiane jest jako: „działalność myślowa, która przez wykładnię tekstów ustawowych, konceptualizację, porządkowanie, usuwanie sprzeczności i zapełnianie tak zwanych luk w prawie – szuka odpowiedzi na pytanie *quid iuris?* jak jest według prawa, co mówi prawo, jaka jest treść porządku prawnego w swych ogólnych zasadach i szczegółowych rozwiązaniach”².

¹ Zob. J. Pieter, *Zarys metodologii pracy naukowej*, Warszawa 1975, s. 25.

² Zob. F. Longchamps, *Z problemów poznania prawa*, Wrocław 1968, s. 8.

Celem artykułu jest analiza treści dotyczących problemów związanych z korupcją, w szczególności jej wpływu na działanie państwa, m.in. w oparciu o poglądy doktryny³. Dokonano tego na podstawie analizy porządku krajowego. W badaniach ujęto prawo współcześnie obowiązujące. Z kolei jako cel badań obrano wskazanie nowych koncepcji, które mogą być skuteczne przy efektywnym zapobieganiu zachowaniom o charakterze korupcyjnym. Całość może stanowić punkt wyjściowy do opracowania rzetelnej koncepcji w zakresie postulatów *de lege ferenda*. Pozwoli to na sformułowanie wniosków, które przyczynią się do lepszej ochrony interesów państwa, całego społeczeństwa oraz zmniejszenia skali korupcji samej w sobie.

2. Próba zdefiniowania pojęcia korupcji urzędniczej

Sam termin „korupcja” wywodzi się od łacińskiego zwrotu *corruptere*, który oznaczał rujnowanie, kuszenie, przekupywanie oraz rozrywanie na kawałki⁴. Obecnie korupcja stała się bardzo obszernym pojęciem, trudnym wręcz do pełnego sklasyfikowania. Dzieje się tak przez jego wieloznaczność oraz złożoność terminów łączących się z nim. Ze względu na omawianą problematykę warto przytoczyć tu takie pojęcia, jak m.in.: łapownictwo, przekupstwo oraz sprzedajność. Należy zwrócić uwagę, że w języku potocznym często zdarza się, że są one traktowane jako synonimy. Mając to na uwadze, przyjmuje się, że istnieją co najmniej dwa poziomy funkcjonowania pojęcia korupcji. Pierwszy z nich łączy się z szerszym jej rozumieniem jako upadek, zło i zepsucie. Drugi z kolei stanowi węższe pojęcie, zespolone z różnymi ludzkimi zachowaniami, które są opisywane przez wiele definicji⁵. Jedną z nich w ujęciu słownikowym stanowi, że: „korupcja to demoralizacja urzędników instytucji państwowych lub społecznych objawiająca się łapownictwem i przekupnością”⁶.

Z perspektywy niniejszego artykułu kluczowe będzie bazowanie na pojęciu korupcji w ujęciu prawnokarnym. Zachowania o charakterze korupcyjnym, utożsamiane jako łapownictwo, zostały stypizowane w Kodeksie karnym⁷ w rozdziale XXIX („Przestępstwa przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego”). Zgodnie z jego tytułem ochronie podlega przede wszystkim prawidłowość funkcjonowania instytucji publicznych. Dodatkowo wskazać należy na bezinteresowność osób pełniących funkcję publiczną, szanowanie zaufania społecznego ukierunkowanego na rzetelne wypełnianie działań w ramach obowiązków sprawowanych w strukturach instytucji państwowych, samorządowych czy międzynarodowych⁸. Z perspektywy działalności państwa najgroźniejsza jest bierna forma korupcji ujęta w art. 228 k.k. (sprzedajność). Oczywiście nie mniej negatywne społecznie zachowanie zostało określone w art. 229 k.k., opisującym znamiona korupcji

³ Zob. T. Pilch, *Zasady badań pedagogicznych*, Warszawa 1995, s. 42.

⁴ Zob. J. Borusowski, *Společno-kulturowe uwarunkowania korupcji*, Tychy 2006, s. 9.

⁵ Zob. A. Stankiewicz, *Korupcja jako przyczyna dysfunkcji w sektorze publicznym*, „Prokuratura i Prawo” 2022/5, s. 119.

⁶ Zob. B. Dunaj, *Słownik współczesnego języka polskiego*, Warszawa 1999, s. 415.

⁷ Ustawa z 6.06.1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. z 2025 r. poz. 383), dalej: k.k.

⁸ Zob. A. Barczak-Oplustil [w:] *Kodeks karny. Część szczególna*, t. 2, red. A. Zoll, Warszawa 2013, s. 1143.

w ujęciu czynnym (przekupstwo). Czyn zabroniony określony w Kodeksie karnym jako sprzedajność stanowi przestępstwo indywidualne. Może dopuścić się go jedynie osoba pełniąca funkcję publiczną. Katalog tych podmiotów zawiera art. 115 § 19 k.k. W doktrynie można spotkać się z poglądem, według którego mimo że koncepcja wprowadzenia definicji legalnej osoby pełniącej funkcję publiczną wydaje się być słuszna, to niestety nie spełnia ona zasadniczego celu, jaki stanowił przesłankę przyjęcia takiego unormowania. Zdaniem Piotra Kardasa definicja ta nie rozwiewa wszelkich wątpliwości co do zakresu desygnatów podmiotów, które są zdolne do ponoszenia odpowiedzialności karnej za typy korupcyjne, które zrodziły się na gruncie rozważań doktryny prawa karnego oraz judykatury przed wejściem w życie art. 115 § 19 k.k.⁹

Kolejnym fundamentalnym problemem jest analiza znamienia „w związku z pełnieniem funkcji publicznej”. Samo w sobie wskazuje ono obszar bezprawności „korupcji urzędniczej” oraz daje możliwość sformułowania pewnych istotnych wniosków. Po pierwsze, aby doszło do powstania stanu rzeczy, który jest zakazany przez normę sankcjonowaną, musi wystąpić właściwe nastawienia sprawcy czynu zabronionego określonego w art. 229 § 1 k.k. (łapownictwo czynne). Musi on, udzielając korzyści majątkowej osobie pełniącej funkcję publiczną, dokonać tego z nastawieniem skorzystania z kompetencji tej osoby i uzyskania przez nią w zamian korzyści. Przyjmuje on formę danej czynności, która mieści się w ramach przysługujących kompetencji. Jedynie w takim przypadku można uznać, że doszło do narażenia na niebezpieczeństwo dobra prawnego w postaci prawidłowego (inaczej bezinteresownego) funkcjonowania instytucji publicznych. Po drugie, znamień „w związku z pełnieniem funkcji publicznej”, wymienione w art. 228 § 1 k.k. (łapownictwo bierne), również odnosi się do zachowania osoby pełniącej taką funkcję, która przyjmuje korzyść¹⁰. Inaczej rzecz ujmując, należy stwierdzić, że naruszenie normy sankcjonowanej, która zakazuje przyjmowania korzyści, również w tym wypadku wymaga jasnego nastawienia sprawcy, gdyż to od niego zależy uznanie, że zachowanie osoby pełniącej funkcję publiczną dało podstawę do ataku na dobro prawnie chronione. Niewątpliwie jest, że szeroko ujęte łapownictwo wymaga koniecznego współuczestnictwa co najmniej dwóch osób. Są nimi osoba wręczająca oraz przyjmująca korzyść. Z kolei subiektywny charakter bezprawności wynika z konieczności zaistnienia związku przedstawionej czynności z pełnieniem przez przyjmującego korzyść funkcji publicznej. W konsekwencji przyjmuje się, że naruszenie normy sankcjonowanej powodujące bezprawność trzeba oceniać odrębnie w stosunku do każdej ze stron wchodzących w zakres pojęcia korupcji urzędniczej. Co prawda brak właściwej intencji ze strony udzielającego korzyści nie stanowi podstawy do braku bezprawności zachowania przyjmującego tę korzyść, jak i odwrotnie. Należy przez to rozumieć, że istnienie takich intencji nie stanowi dostatecznej podstawy do uznania bezprawności rodzącej się po przyjęciu korzyści przez osobę pełniącą funkcję publiczną. Jedynie przedmiotowa interpretacja daje możliwość właściwego uwzględnienia elementu

⁹ Zob. P. Kardas, *Kontrowersje wokół pojęcia „osoba pełniąca funkcję publiczną”*. Rzecz o kreatywnej wykładni przyjmowanej w orzecznictwie oraz granicach zakresowych typu czynu zabronionego określonych w ustawie, „Czasopismo Prawa Karnego i Nauk Penalnych” 2011/18, s. 434.

¹⁰ Zob. A. Liszewska, *Zakres bezprawności „korupcji urzędniczej” – przyjmowanie korzyści a pełnienie funkcji publicznej*, „Kontrola Państwowa” 2015/5(364), s. 158.

zagrożenia dla dobra prawnego jako koniecznego do spełnienia warunku naruszenia normy sankcjonowanej – to ona stanowi podstawę karalności łapownictwa w sferze publicznej. Znajduje to także wyraz w ujednoliceniu odpowiedzialności karnej osób, które występują po obu stronach czynności korupcyjnej¹¹.

W tym zakresie warto wskazać przykłady praktyki orzeczniczej spraw już prawomocnie zakończonych:

- przykład 1: funkcjonariusz policji, który w okresie kilku miesięcy wielokrotnie groził prostytutkom doprowadzeniem do wydalenia z Polski lub poinformowaniem ich rodziców o sposobie zarabkowania córek – w ten sposób wymuszał odbywanie stosunków seksualnych lub haracze pieniężne;
- przykład 2: funkcjonariusze policji zatrzymali do kontroli samochód, który przekroczył dozwoloną prędkość. Kierowcą był obywatel Niemiec. Jeden z policjantów wskazał, że za takie wykroczenie powinien wymierzyć mandat w wysokości 150 zł. Wyjątkowo jednak wymierzy mandat niższy – w kwocie 50 zł. Kierowca wręczył pieniądze policjantowi, ponieważ był przekonany, że płaci mandat. Jako że funkcjonariusz nie wypisał żadnego dokumentu, kierowca sam poprosił o pokwitowanie. Ku swojemu zdziwieniu usłyszał jednak w odpowiedzi, że: „My to dzisiaj zrobimy bez papierów”. Policjanci kazali wsiąść osłupiałemu cudzoziemcowi do samochodu i jechać dalej, a sami wrócili do radiowozu;
- przykład 3: sprawca czynu zabronionego starał się uzyskać dla swojej konkubiny, będącej obywatelką Ukrainy, przedłużenie zezwolenia na pobyt w Polsce. W tym celu poszedł do Wydziału Spraw Obywatelskich i Migracji Urzędu Wojewódzkiego, gdzie złożył stosowne dokumenty. Wniosek nie mógł zostać rozpatrzony ze względu na wystąpienie istotnych braków formalnych. Kompetentny urzędnik poinformował sprawcę, co należy uzupełnić w wypełnianych dokumentach. Sprawca nie zastosował się jednak do udzielonych wskazówek, a zamiast tego postanowił załatwić sprawę za pomocą łapówki. W tym celu ustalił miejsce zamieszkania urzędnika. Następnie osaczył go pod domem, gdyż w natarczywy sposób próbował wręczyć łapówkę. Spotkał się jednak ze zdecydowaną odmową. Nie poddał się jednak i wyczekał moment, w którym urzędnik był poza domem. Następnie udał się do jego mieszkania, gdzie wprowadził w błąd żonę urzędnika, podając się za znajomego jej męża. Dzięki temu udało mu się wręczyć nieświadomej podstępnie kobiecie siatkę, w której znajdowały się: paczka kawy, pudełko czekoladek, butelka alkoholu i 100 dolarów amerykańskich¹².

Kontynuując rozważania teoretyczne, należy wskazać, że korupcja urzędnicza ma miejsce wtedy, gdy urzędnicy otwarcie lub w sposób zakamuflowany inicjują korupcję. Łączy się to z korzystaniem przez nich z wielu wariantów dodatkowych gratyfikacji udzielanych przez osoby, które przychodzą do nich w sprawach urzędowych związanych z wszelkimi obszarami życia. Określenie „korupcja urzędnicza” nie przesądza *stricte*, kto jest inicjatorem działań korupcyjnych¹³. Korupcja tego rodzaju wielokrotnie bywa jednak

¹¹ A. Liszewska, *Zakres bezprawności...*

¹² Zob. P. Bachmat, *Przestępstwa sprzedajności i przekupstwa (analiza dogmatyczna i praktyka ścigania)*, Warszawa 2005, s. 24–28.

¹³ Zob. O. Górniok, *Pojęcie korupcji* [w:] NIK, *Zagrożenie korupcją w świetle badań kontrolnych Najwyższej Izby Kontroli*, Warszawa 2000, s. 6.

utożsamiana z tendencją aparatu państwowego do wdrażania procedur, efektem których jest stworzenie sztucznych ograniczeń. Mogą to być ponadto koncesje, niejawne czy niejasne reguły postępowania. Tym samym im bardziej rozbudowany jest aparat administracyjny, tym wyższe ryzyko wystąpienia presji na tworzenie przepisów, ograniczeń czy regulacji. Może to prowadzić do nadmiernego ukierunkowania na podejmowanie decyzji, które są zgodne z interesem prywatnym, a ze szkodą dla interesu publicznego. Ponadto w sytuacji, w której aparat ten cechuje się niską sprawnością, oczekiwanie na decyzje częściej bywa długotrwałe. Oprócz tego decyzje te bywają uchylane oraz konieczne staje się ich ponowne negocjowanie. Tym samym jako bezsporne jawi się uznanie, że sytuacja, w której przepisy są niejasne i niestabilne – wytwarza u petentów skłonność do ubiegania się o znajomości, protekcję lub dodatkowe, niekoniecznie legalne, rekomendacje¹⁴.

3. Nieetyczność korupcji blokadą dobrobytu państwa

Korupcja powszechnie została uznana za zjawisko złożone i wielopostaciowe. Oprócz tego, biorąc pod uwagę stosunkowo częsty poziom jej występowania, trudno mieć wątpliwości, że stanowi ona m.in. przejaw naruszania zaufania do prawa i władz państwowych, rodzi brak poczucia bezpieczeństwa u obywateli, szkodzi podstawowym zasadom moralnym takim jak: uczciwość, lojalność czy odpowiedzialność. W konsekwencji doprowadza do niszczenia podstawowej tkanki społeczeństwa obywatelskiego¹⁵. W zakresie zagadnienia związanego z przeciwdziałaniem korupcji z punktu widzenia mechanizmu oceny pracy funkcjonariuszy publicznych uzasadnione zdaje się posiadanie na względzie zarówno tego, że zachowania korupcyjne wyczerpują znamiona czynów zabronionych stypizowanych w Kodeksie karnym, jak również tego, że te działania, które kwestionują zaufanie do funkcjonariuszy publicznych, a które nie są opisane w ustawie karnej, jak np. faworytyzm czy kumoterstwo, a które są jawnymi przejawami nadużywania władzy w ramach wykonywanej funkcji publicznej, także wpisują się w pojęcie zachowań korupcyjnych¹⁶.

W obszarze badań pozwalających ustalić tzw. indeks korupcji w sektorze publicznym Polska znajduje się w grupie państw, które charakteryzują się średnim poziomem korupcji. W skali obejmującej 100 punktów, kraj otrzymał 55 pkt za 2022 rok i 56 pkt za 2021 rok. Kraje o najniższym indeksie uzyskały punktację na poziomie 90 – Niemcy i 87 – Finlandia. Jednocześnie zmianie nie uległ wskaźnik w 2021 i 2022 r.¹⁷, a Polska otrzymała w ostat-

¹⁴ O. Gómiok, *Pojęcie...*, s. 73.

¹⁵ Zob. A. Kojder, *Korupcja i poczucie moralne Polaków* [w:] *Kondycja moralna społeczeństwa Polskiego*, red. J. Mariański, Kraków 2002, s. 234.

¹⁶ Zob. Centralne Biuro Antykorupcyjne, *Wskazówki antykorupcyjne dla urzędników*, Warszawa 2014, s. 22–23.

¹⁷ Zob. Transparency International. The Global Coalition Against Corruption, *Corruption Perception Index Report 2022*, s. 2, <https://www.transparency.org/en/cpi/2022>; Transparency International. The Global Coalition Against Corruption, *Corruption Perception Index Report 2021*, s. 2, <https://www.transparency.org/en/cpi/2021> (dostęp: 15.12.2025 r.).

nim czasie najniższy wynik od 2012 r., więc w porównaniu z pozycją krajów sąsiednich oceniana jest coraz gorzej¹⁸.

Wnioski z przedstawionych badań wskazują, że korupcja doprowadza do negatywnych zmian. Jednocześnie może się ona przyczyniać do podwyższania kosztów dostępu do wielu dóbr i usług, i doprowadzić do stanu, w którym ceny będą tak wysokie, że dostęp do nich stanie się po prostu nieosiągalny dla części społeczeństwa. Dotyczy to problemu w zakresie różnicy w uprawnieniach obywateli, ponieważ część z nich będzie mogła żyć ponad stan, a inni nie będą mieli środków na podstawowe produkty¹⁹. Naturalnie w dużym stopniu idzie to wespół z niewłaściwym zarządzaniem oraz prowadzeniem do spadku dobrobytu społecznego. Stanowi to konsekwencję stopniowego zwiększania kosztów transakcyjnych za wykonywane usługi. To z kolei doprowadza do ogromnych strat, które w żadnej części nie wspierają koncepcji budowania nowoczesnego społeczeństwa. Prób zilustrowania konsekwencji korupcji jest wiele i łączą się one także z innymi dziedzinami życia niż tylko obszar społeczny. Wskazać można tutaj na gospodarkę rynkową, która w następstwie występujących działań korupcyjnych zaczyna m.in. uszczuplać dochody budżetu. Może także dawać impulsy inflacyjne czy zakłócać mechanizmy selekcji rynkowej²⁰.

Zagrożenia korupcją występują przede wszystkim tam, gdzie instytucje publiczne lub innego rodzaju podmioty gospodarcze ujawniają największą aktywność, a także tam, gdzie środki publiczne są w dużym stopniu wydatkowane. Za pewne należy uznać, że sferami najbardziej zagrożonymi korupcją są polityka oraz administracja publiczna. Warto również wziąć pod uwagę sport czy służbę zdrowia. Trzeba również pamiętać, że zjawisko korupcji stanowi istotne zagrożenie całego społeczeństwa, bez względu na sferę życia publicznego. W ujęciu socjologicznym korupcja znajduje się w obszarze mechanizmów degradujących moralną tkankę społeczeństwa, a w konsekwencji oddziałuje w sposób dysfunkcyjny na cały organizm społeczny. Narusza przy tym społeczne zaufanie i ogranicza zasoby kapitału społecznego. Jednoznaczne jest, że wpływa w negatywny sposób na funkcjonowanie społeczeństwa, rozwój oraz system jakości życia jednostki²¹. Za niezwykle istotne należy uznać samo zwalczanie korupcji. Jego celem w ujęciu socjologicznym jest doprowadzenie do stanu rzeczy, gdzie ludzie będą mogli lepiej żyć. Odwrotna sytuacja nastąpi, jeśli zwalczanie nie będzie przynosiło żadnych większych skutków, może to bowiem doprowadzić do sytuacji, w której obywatele będą korupcję traktować częściowo jako zachowanie naturalne i postrzegać je w pewnej mierze jak nieodłączny element życia publicznego. To z kolei będzie skutkowało coraz większym brakiem reakcji osób trzecich na to, co dzieje się w państwie, także w ujęciu zachowań korupcjogennych, które spowszednieją. Ostatecznie korupcja, przy społecznym przyzwoleniu, stanie się środkiem do załatwienia lub przyspieszania własnych interesów²².

¹⁸ Zob. G. Makowski, *Indeks percepcji korupcji – Polska znowu w dół*, Fundacja Batorego, https://www.batory.org.pl/blog_wpis/index-percepcji-korupcji-polska-znowu-w-dol (dostęp: 15.12.2025 r.).

¹⁹ Zob. *Oblicza korupcji. Zjawisko, skutki i metody przeciwdziałania*, red. M. Tymiński, P. Koryś, Warszawa 2006, s. 70–71.

²⁰ Zob. K. Pięta, *Nieetyczny wymiar korupcji*, „Rozprawy Społeczne” 2019/13(4), s. 34.

²¹ Zob. *Oblicza korupcji...*, red. M. Tymiński, P. Koryś, s. 70–72.

²² Zob. K. Pięta, *Nieetyczny wymiar...*, s. 34.

Niewątpliwie całościowe zebranie przedstawionych argumentów winno prowadzić do konkluzji, zgodnie z którą: „ofiara korupcji staje się najczęściej całe społeczeństwo, które ponosi z tego tytułu straty ekonomiczne, społeczne i kulturowe. Korupcję traktuje się jako jedno z poważniejszych zagrożeń dla rozwoju społecznego i gospodarczego oraz stosunków międzyludzkich. Nie tylko narusza ona zaufanie do prawa i władz państwowych, lecz także zwiększa koszty towarów, usług i transakcji handlowych, powoduje brak poczucia bezpieczeństwa u obywateli, dewastuje podstawowe zasady moralne, uczciwość, lojalność i odpowiedzialność, a tym samym niszczy podstawową tkankę społeczeństwa obywatelskiego”²³. Często przedstawia się korupcję jako zjawisko złożone, powiązane *stricte* z nadużyciami każdej z konstytucyjnie wyodrębnionych władz, tj.: wykonawczej, ustawodawczej i sądowniczej. Ponadto generuje ona wysokie koszty i skutki dla całego społeczeństwa i w każdym obszarze, w którym występuje. Niewątpliwie tak przedstawiana korupcja jawi się jako niebezpieczeństwo dla ustroju demokratycznego państwa i stanowi zagrożenie dla społeczeństwa obywatelskiego. W istocie znajduje się ona w opozycji do zasady ochrony prawnej i odpowiedzialności publicznej, a ponadto obniża znaczenie państwa na arenie międzynarodowej²⁴. Tym bardziej niezbędne jest dalsze prowadzenie działań zarówno prewencyjnych, jak i ukierunkowanych na zwalczanie tego niebezpiecznego zjawiska.

4. Podsumowanie

Pomimo że hasła związane z korupcją urzędniczą od lat są dość powszechne w dyskusji publicznej, przyjęto wiele działań związanych z zapobieganiem temu zjawisku oraz walką z nim, to i tak wciąż jest ono obecne w strukturach krajowych. W szczególności niebezpieczna jest bierna postać korupcji, jaką jest przestępstwo sprzedajności urzędniczej. Jednoznacznie należy stwierdzić, że jest to zjawisko zagrażające funkcjonowaniu państwa. Polega ono na przyjmowaniu przez osobę pełniącą funkcję publiczną korzyści majątkowej lub osobistej albo obietnicy takiej korzyści w związku z pełnieniem tej funkcji. Zachowania takie niewątpliwie stanowią zagrożenie dla całego społeczeństwa, gdyż od zawsze sprawnie działający sektor publiczny, szanujący zasady etyczne, stanowił o sile państwa, także w aspekcie budowania jego szeroko pojętego dobrobytu. W artykule wymieniono niektóre przepisy, które dotyczą korupcji urzędniczej w aspekcie prawnokarnym, przedstawiono również jej problem w aspekcie socjologicznym. Z analizy można wysnuć wniosek, że sfery zarówno społeczna, legislacyjna, jak i orzecznicza powinny wzajemnie się uzupełniać, w szczególności w zakresie zwiększania sposobności do budowy państwa dobrobytu, którego rozwój blokują zachowania o charakterze korupcyjnym.

²³ Zob. B. Hołyst, *Problematyka relacji interpersonalnych w działaniach korupcyjnych* [w:] *Europa bez korupcji. III Międzynarodowa Konferencja Antykorupcyjna*, Warszawa, 10.12.2012 r., Centralne Biuro Antykorupcyjne, Warszawa 2013, s. 25–26.

²⁴ Zob. M.K. Kozłowska, *Prawo administracyjne jako narzędzie przeciwdziałania korupcji funkcjonariuszy administracji publicznej*, Wrocław 2021, s. 31.

Abstract

Corruption in the public sector as a brake on the state's path to prosperity

Mgr Patrik Zieliński – Faculty of Law and Social Sciences, Jan Kochanowski University in Kielce; attorney-at-law at the Świętokrzyska Bar Association in Kielce
ORCID: 0000-0003-4473-4658

Although issues related to administrative corruption have been quite common in public discussions for years, a number of measures have been adopted to prevent and combat this phenomenon, it still persists within national structures. In particular, the passive form of corruption, namely the crime of administrative bribery, is particularly dangerous. It must be clearly stated that this phenomenon threatens the functioning of the state. It involves accepting material or personal benefits, or promises of such benefits, by a person performing a public function in connection with the performance of this function. Such behavior undoubtedly poses a threat to the entire society, as an efficiently functioning public sector that respects ethical principles has always been a strength of the state, also in terms of building its broadly understood welfare. The article analyzes the regulations concerning bureaucratic corruption from a criminal law perspective and also presents its problem from a sociological aspect. It was noted that the social, legislative, and judicial spheres should complement each other, particularly in terms of increasing opportunities for building a welfare state, the development of which is hindered by corrupt practices.

Keywords: punishment, punishment, imprisonment, electronic monitoring system, SDE, penitentiary studies

Bibliografia / References

- Bachmat P., *Przestępstwa sprzedajności i przekupstwa (analiza dogmatyczna i praktyka ścigania)*, Warszawa 2005
- Barczak-Oplustil A. [w:] *Kodeks karny. Część szczególna*, t. 2, red. A. Zoll, Warszawa 2013
- Borusowski J., *Spoleczno-kulturowe uwarunkowania korupcji*, Tychy 2006
- Centralne Biuro Antykorupcyjne, *Wskazówki antykorupcyjne dla urzędników*, Warszawa 2014
- Dunaj B., *Słownik współczesnego języka polskiego*, Warszawa 1999
- Górniok O., *Pojęcie korupcji* [w:] NIK, *Zagrożenie korupcją w świetle badań kontrolnych Najwyższej Izby Kontroli*, Warszawa 2000
- Hołyst B., *Problematyka relacji interpersonalnych w działaniach korupcyjnych* [w:] *Europa bez korupcji. III Międzynarodowa Konferencja Antykorupcyjna*, Warszawa, 10.12.2012 r., Centralne Biuro Antykorupcyjne, Warszawa 2013
- Kardas P., *Kontrowersje wokół pojęcia „osoba pełniąca funkcję publiczną”*. Rzecz o kreatywnej wykładni przyjmowanej w orzecznictwie oraz granicach zakresowych typu czynu zabronionego określonych w ustawie, „Czasopismo Prawa Karnego i Nauk Penalnych” 2011/18

- Kojder A., *Korupcja i poczucie moralne Polaków* [w:] *Kondycja moralna społeczeństwa Polskiego*, red. J. Mariański, Kraków 2002
- Kozłowska M.K., *Prawo administracyjne jako narzędzie przeciwdziałania korupcji funkcjonariuszy administracji publicznej*, Wrocław 2021
- Longchamps F., *Z problemów poznania prawa*, Wrocław 1968
- Makowski G., *Indeks percepcji korupcji – Polska znowu w dół*, Fundacja Batorego, https://www.batory.org.pl/blog_wpis/indeks-percepcji-korupcji-polska-znowu-w-dol
- Oblicza korupcji. *Zjawisko, skutki i metody przeciwdziałania*, red. M. Tymiński, P. Koryś, Warszawa 2006
- Pieter J., *Zarys metodologii pracy naukowej*, Warszawa 1975
- Pięta K., *Nieetyczny wymiar korupcji*, „Rozprawy Społeczne” 2019/13(4)
- Pilch T., *Zasady badań pedagogicznych*, Warszawa 1995
- Stankiewicz A., *Korupcja jako przyczyna dysfunkcji w sektorze publicznym*, „Prokuratura i Prawo” 2022/5
- Transparency International. The Global Coalition Against Corruption, *Corruption Perception Index Report 2021*, <https://www.transparency.org/en/cpi/2021>
- Transparency International. The Global Coalition Against Corruption, *Corruption Perception Index Report 2022*, <https://www.transparency.org/en/cpi/2022>